

Ministerieel besluit tot bescherming als monument van de Villa Louisa met tuin, hekwerk en bijgebouw in Hamme

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012;

Gelet op het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 12.3.1, laatst gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 17 oktober 2014;

Gelet op het ministerieel besluit van 22 december 2014 tot vaststelling van een ontwerp van lijst van de als monument te beschermen Villa Louisa met tuin, hekwerk en bijgebouw in Hamme;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed en gelet op het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed van 8 oktober 2015,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten:

Wegens de historische en de sociaal-culturele waarde als monument:

Villa Louisa met tuin, hekwerk en bijgebouw, gelegen in

Hamme, Damstraat 93

bekend ten kadaster:

Hamme, 1ste afdeling, sectie A, perceelnummers 1554K en 1554R

zoals afgebakend op bijgevoegd plan.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Historische waarde:

De beeldbepalende Villa Louisa, gebouwd in 1915 in opdracht van nijveraars Cyrille Vermeire naar ontwerp van aannemer H. Bogaert (Hamme), is historisch zeer belangwekkend vanwege de

verwantschap van de bouwheer met de fabrikantenfamilie Vermeire die aan de grondslag van de touwslagersindustrie te Hamme lag. De Vermeire-dynastie domineerde in de 19de eeuw het politieke en economische leven in de regio en is uitermate belangrijk voor de sociaal-economische geschiedenis van de gemeente.

De oprichting van Villa Louisa in 1915 is exemplarisch voor het cultuurhistorisch fenomeen waarbij bemiddelde burgers rond de eeuwwisseling, kwaliteitsvolle villa's in een groene omgeving aan de rand van de dorps- of stadscentra nabij het familiebedrijf of de nieuw aangelegde spoorlijnen voor zichzelf bouwden. Deze eind-19de-eeuwse en begin-20ste-eeuwse villabouw ging daarbij terug op de 17de- en 18de-eeuwse landelijke buitenplaatsen of grote zomerresidenties van adellijke families. Stilistisch evolueerden deze ruime huizen met grote omringende tuinen in neoclassicistische stijl naar eclectische villabouw met kasteelallure. De naamgeving in de puntgeveltop van Villa Louisa, alsook de notering van het bouwjaar, de bouwheer en de bouwmeester in de gevel, refereert aan de oude traditie om woningen via een huisnaam te identificeren.

Historische, in casu architectuurhistorische waarde:

De Villa Louisa is architectuurhistorisch exemplarisch voor een kwaliteitsvolle grote villa uit het eerste kwart van de 20ste eeuw in eclectische stijl met stijlelementen ontleend aan de art nouveau. De fraaie villa met kasteelallures, uitgewerkt op een verspringende plattegrond met hogeropgaande risalieten, erkers en een hoektorentje, wordt gekenmerkt door een gevarieerd kleurenpalet van breuksteen en baksteenmetselwerk verrijkt met faiencetegels in friezen, panelen en banden.

De kwaliteitsvolle interieuraankleding en afwerking, met onder meer decoratief gestuct en beschilderd pleisterwerk, kunstig glas-in-loodraam van het atelier Aerts-Florijn, marmeren schouwmantels, oorspronkelijk binnenschrijnwerk in de traphal en de salons, is representatief voor dit type van burgerlijke woningbouw uit het begin van de 20ste eeuw.

Zowel in- als uitwendig getuigt het villa-ontwerp van de woning van Cyrille Vermeire van het grote vakmanschap van de ontwerpers, decorateurs en ambachtslui.

De tuin met landschappelijke aanleg, fraai hoogopgaand loof- en naaldbomenbestand (waaronder Bruine beuken) in de voortuin en fruitbomen in de achtertuin als referentie aan de vroegere nutstuinfunctie, stilistisch bijhorende hekpijlers en dienstgebouw daterend van het begin van de 20ste eeuw, maken wezenlijk deel uit van de villasite en dragen bij tot het beeldbepalend karakter van de Villa Louisa.

Sociaal-culturele waarde:

De Villa Louisa is sociaal-cultureel betekenisvol als getuige van de historische en stedenbouwkundige ontwikkeling van het gebied rond de Damstraat, ten zuiden van de gemeentekern van Hamme. De onbebouwde gronden aan dit oude wegtracé werden vanaf de tweede helft van de 19de eeuw door de opkomende touwslagersindustrie, eigendom van de Vermeire-dynastie ingenomen. Deze industriële ontwikkeling ging gepaard met de bouw van rijen arbeidershuizen alsook grote fabrikantenwoningen, waaronder de fraaie Villa Louisa van 1915 met grote tuin. De omvang, hoogte, stijl en materiaalgebruik van de Villa Louisa visualiseert de maatschappelijke positie van de bouwheer Cyrille Vermeire en maakt de site tot een opmerkelijk referentiepunt in het straatbeeld.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De voorschriften bepaald in hoofdstuk 6 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en hoofdstuk 6 van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014.

Brussel,

02-12-2015

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS